

WPŁYW CZYTANIA NA ROZWÓJ DZIECI I MŁODZIEŻY

**Motto: „Jakie ziarno w serca Wasze padnie...takim będzie późniejsze żniwo”
(St. Jachowicz – Dziennik dla dzieci)**

Wszyscy chcemy, aby nasze dzieci wyrosły na mądrych, dobrych i szczęśliwych ludzi. Jest na to sposób – czytamy dzieciom! Na pewno każdy rodzic chce przekazać swojemu dziecku to, co najlepsze. Chce, aby dobrze się rozwijało, nie miało problemów w przedszkolu, szkole, a na swojej drodze spotykało samych życzliwych ludzi. Aby tak się stało wcale nie trzeba stosować nowoczesnych metod lansowanych w wielu podręcznikach dla rodziców – trzeba skorzystać z najprostszego sposobu wpływającego na osobowość dziecka – należy zachęcić dziecko do czytania książek. Czytanie książek jest jedną z pierwszych inwestycji w rozwój dzieci. To właśnie w książce nasz maluch znajdzie wskazówki, w jaki sposób zbudować swój własny system wartości.

Joanna Papuzińska

Sukces jednostek i społeczeństw zależy od ich wiedzy. Kluczem do wiedzy wciąż jest czytanie. Wiele osób, choć umie czytać, nie czyta.

Dlaczego?

Ponieważ nawyk i potrzeba lektury muszą powstać w dzieciństwie. Biegłość w czytaniu czyni dziecko zdolnym do dalszego kształcenia. Dzieci mają kłopoty z nauką, gdyż nie potrafią czytać ze zrozumieniem. Stąd też wielkim zadaniem szkoły i domu jest wytworzenie silnej motywacji do czytania, sprawienie, aby czytanie było zajęciem atrakcyjnym, aby książka zaspokajała różnorodne pragnienia i potrzeby dziecka:

- emocjonalne
- intelektualne

Istnieje wiele przyczyn tego, że dzieci nie chcą czytać książek. Zaliczyć tu trzeba brak nawyku czytania.

JAKIE SĄ KORZYŚCI Z CZYTANIA?

Wspólne czytanie jest formą mądrego kontaktu z dzieckiem i doskonałą metodą wychowawczą.

Czytanie odpowiada również za budowanie szczególnego rodzaju więzi emocjonalnej pomiędzy rodzicami a dzieckiem.

Wspólne czytanie jest szczególną formą spędzania czasu z dzieckiem.

Przynosi to zarówno „korzyści natychmiastowe” jak i procentuje na przyszłość. Dzięki czytaniu cała rodzina może wspólnie spędzać czas, a przeczytane treści mogą stanowić pretekst do wspólnych rozmów.

Czytanie pomaga rozwiązywać problemy.

Literatura daje wsparcie w zmaganiu z różnymi problemami. Ukazuje różne wzorce myślenia. Ogromną rolę odgrywają tutaj bajki terapeutyczne. Jest to literatura powszechnie znana i dostępna.

Według Marii Molickiej znanej bajkoterapeutki, jest ona ważną metodą wspierania i oddziaływania terapeutycznego we wczesnych okresach rozwoju dziecka. Może pomóc w efektywnym radzeniu sobie z sytuacjami trudnymi takimi jak: frustracje, lęki, niska samoocena, uzależnienia. Taka literatura kompensuje niezaspokojone potrzeby oraz wpływa na kształtowanie się poczucia własnej wartości.

ROLA RODZINY W ROZBUDZANIU POTRZEB CZYTELNICZYCH

- Potrzeba kontaktów z książką nie powstaje u dziecka samorzutnie. Dziecko nie odczuje jej braku, jeśli w ogóle nie będzie się z nią stykać.
- O rozwoju i rozbudzaniu dziecka umysłu w znacznym stopniu decydują najwcześniejsze lata życia, czyli ten okres, w którym pozostaje on pod bezpośrednim wpływem rodziny.
- Jeśli chcemy, aby nasze dziecko czytało, musimy poświęcić mu więcej czasu i codziennie opowiadać mu baśnie, czytać bajki, opowiadania, wiersze. Dziecko musi widzieć rodziców czytających.
- Czytanie małym dzieciom książek to doskonała metoda wychowawcza. Główna rola przypada rodzicom, poprzez czytelniczą inicjację w domu oraz narzucenie zasady selekcji odbioru programów telewizyjnych.
- Jeżeli od najmłodszych lat uda nam się ukształtować pozytywny stosunek do czytania, będzie on procentował w całym późniejszym życiu dziecka. Czytanie jest dziś ważniejsze niż było kiedykolwiek w przeszłości
- Świat jest coraz bardziej skomplikowany, lawinowo przyrasta ilość informacji, rozwój wiedzy i rynku pracy następują coraz szybciej – ludzie, którzy nie czytają, nie nadążą za tymi zmianami i zostaną zepchnięci na margines współczesnego życia
- Żyjemy w cywilizacji telewizyjnej; badania naukowe wykazują: szkodliwość zdrowotną nadmiernego oglądania telewizji przez dzieci, telewizja nie rozwija u dzieci myślenia i skraca ich przedział uwagi, wiele programów wywołuje lęki i niepokój oraz znieczula na przemoc.
- Codzienne głośne czytanie jest szczepionką przeciwko wielu niepożądanym wpływom i zachowaniom dla umysłu i psychiki dziecka ze strony współczesnej cywilizacji.

Wpływ czytania na rozwój dzieci i młodzieży:

- Budowanie więzi między rodzicem, a dzieckiem.
- Skojarzenie czytania ze spokojem, przyjemnością, poczuciem bezpieczeństwa.
- Stymuluje rozwój mózgu.
- Ćwiczy pamięć i poprawia koncentrację (w odróżnieniu od telewizji).

- Uczy radzenia sobie w niektórych sytuacjach (np. przygotowanie dziecka na pojawienie się rodzeństwa).
- Przynosi ogromną wiedzę ogólną; rozbudowuje słownictwo.
- Uczy myślenia, pomaga w zrozumieniu ludzi, świata i siebie.
- Daje kontakt z bogactwem doświadczeń niemożliwych do zdobycia samemu (np. podróże, czy poznanie egzotycznych zwierząt).
- Rozbudza zainteresowania, rozwija wyobraźnię.
- Stymuluje rozwój emocjonalny, rozwija wrażliwość i empatię.
- Uczy wartości moralnych, wpływa na zmianę negatywnych postaw na pozytywne, pomaga w rozróżnianiu dobra od zła.
- Jest taną i łatwo dostępną rozrywką; rozwija poczucie humoru.
- Ułatwia samodzielne czytanie, pomaga w mówieniu i czytaniu.
- Chroni przed uzależnieniem od telewizji.
- Uczy nie agresywnych sposobów rozwiązywania problemów i konfliktów.
- Kształtuje nawyk czytania i poszerzania wiedzy na całe życie.
- Jest inwestycją w przyszłość dziecka. Dzieci, którym czytano, lepiej radzą sobie w szkole.
- Czytanie nie wywołuje lęków i niepokoju jak telewizja.
- Rozładowuje napięcie i pomaga się uspokoić.

Literatura:

1. Jakubowicz A., Lenartowska K., Pleniewicz M., Czytanie w początkowych latach edukacji, Bydgoszcz 1999.
2. Truskolaska J., Wychować miłośnika książki czyli czytelnictwo i okolice, Tychy 2007.
3. Aneta Bohaczewska- Petryna, Wpływ literatury na rozwój empatii i postaw prospołecznych u młodego czytelnika, "Ryms" nr 9, 2010, s. 13-15.
4. P. T. Nowakowski, Fast Food dla mózgu czyli telewizja i okolice, Tychy 2002.